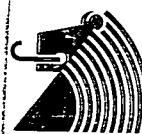

Directie Ruimte, Milieu en Water

Het Groene Woud 1 Middelburg Postadres: postbus 165 4330 AD Middelburg
telefoon (0118) 63 17 00 fax (0118) 63 47 56

WATERSCHAP
ZEEUWSE EILANDEN
INGEKOMEN
17 NOV. 2006
No. 2006015551
CLASS. No.

Provincie Zeeland

bericht op brief van: 17-07-2006
uw kenmerk: 2006009918
ons kenmerk: RMW0613288/NB.06.012
afdeling: Landelijk Gebied en Water
bijlage(n): 1
behandeld door: [redacted]
doorkiesnummer: 0118-631756

Waterschap Zeeuwse Eilanden
t.a.v. heer [redacted]
Postbus 1000
4330 ZW MIDDELBURG

23 NOV 2006

onderwerp: Vergunning ex artikel 19d Natuurbescher-
mingswet 1998 "Westerschelde & Saeftinghe"
Eilandoetschijkpolder

verzonden: 15 NOV. 2006

Middelburg, 15 november 2006

Geachte heer [redacted],

WATERSCHAP ZEEUWSE EILANDEN	BUREAU ZEEWERINGEN	ACTIE	INFO
PROJECTLEIDER			X
SECRETARISSE			X
PROJECTSECRETARIS			X
MEDEWERKER FINANCIËN			?
MEDEWERKER KWALITEIT			?
TEAMLEIDER ONTWERP			
HOOFD UITVOERING			X
COÖRDINATOR / BESTEKSCRIVVER			
[redacted]			X
[redacted]			X
ARCHIEF	2006-B-06199		X
CIRCULATIE MAP			

In aanvulling op ons schrijven d.d. 28-07-2006 (kenmerk RMW0608724) betreffende uw aanvraag voor een vergunning op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 voor activiteit/handeling berichten wij u het volgende.

Rekening houdend met de constatering dat de natuurbelangen van Westerschelde & Saeftinghe zich niet verzetten tegen vergunningverlening en het belang van de uit te voeren werkzaamheden, hebben wij het voornemen de gevraagde vergunning onder voorwaarden te verlenen. Een ontwerpbeschikking hiertoe sluiten wij dan ook bij.

Wij stellen u hierbij in de gelegenheid om uiterlijk 01-12-2006 uw zienswijze met betrekking tot het vergunningverzoek bij ons naar voren te brengen. Indien wij op die datum geen reactie hebben ontvangen nemen wij aan dat u geen gebruik wenst te maken van deze gelegenheid.

Wellicht ten overvloede wijzen wij u op het feit dat de mogelijkheid om bezwaar te maken pas bestaat indien de definitieve beschikking op de aanvraag voor de vergunning bekend wordt gemaakt. Bezwaar tegen de bijgesloten ontwerpbeschikking is dus niet mogelijk.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,
namens dezen,

[redacted signature]

[redacted]
Afdeling Landelijk Gebied en Water.

010488 2006 PZDB-B-06194

Vergunning artikel 19d Natuurbeschermingswet

ONTWERPBESCHIKKING

bericht op brief van: 18/07/2006
uw kenmerk: 2006009918
ons kenmerk: RMW0610768 / NB.06.012
afdeling: Landelijk Gebied en Water
bijlage(n):
behandeld door: [REDACTED]
doorkiesnummer: (0118) 63 1756
onderwerp: vergunning ex artikel 19d eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998

Waterschap Zeeuwse Eilanden
t.a.v. mr. [REDACTED]
Postbus 1000
4330 ZW MIDDELBURG

verzonden: Middelburg, 15/11/2006

Geachte [REDACTED],

1. Inleiding

In uw bovengenoemde brief, die op 18 juli 2006 is ontvangen, verzoekt u vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het uitvoeren van dijkverbeteringswerkzaamheden aan het dijktraject Ellewoutsdijkpolder in het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saefthinghe. Op grond van de per 1 oktober 2005 in werking getreden Natuurbeschermingswet 1998 is op de Westerschelde de gebiedsbescherming van de Vogel- en Habitatrichtlijn (Natura 2000) van toepassing.

De ontvangst van uw aanvraag is op 1 augustus 2006 (kenmerk RMW0608724) bevestigd.

Bij brief van 4 oktober 2006 (kenmerk RMW0611388) hebben wij de termijn van afhandeling verlengd met 13 weken.

Uw aanvraag heeft betrekking op het dijkgedeelte tussen dijkpaal 467+70 meter en dijkpaal 473-12m met een lengte van circa 518 m, gelegen aan de zuidkust van Zuid-Beveland, ten zuiden van Ellewoutsdijk. Het betrokken gebied raakt de percelen kadastraal bekend gemeente Zuid-Beveland, sectie O, nrs. 245, 246, 247, 326 en 360, en sectie N, nr. 424.

2. De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het versterken van een dijktraject Ellewoutsdijkpolder (Fort en Haven). De werkzaamheden zullen plaats vinden in de periode van 1 april tot 1 oktober 2007. Ter onderbouwing van uw verzoek heeft u meegezonden het rapport "Planbeschrijving Verbetering gezette Steenbekleding Ellewoutsdijkpolder" van het Projectbureau Zeeweringen en het rapport "Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 van een dijkverbeteringsproject langs de Westerschelde. Dijktraject Ellewoutsdijkpolder (Fort en Haven), Gemeente Borsele" uitgevoerd door Bureau Waardenburg.

Een groot deel van de Nederlandse dijken wordt aan de zeezijde tegen golven door een steenbekleding beschermd. Uit waarnemingen van het waterschap en onderzoek van de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen is naar voren gekomen dat in Zeeland deze steenbekleding niet overal voldoet aan de veiligheidsnorm; dat wil zeggen: ze is onvoldoende bestand tegen zeer zware stormen. Om dit probleem op te lossen is in 1996 het project Zeeweringen gestart. Hierin werken Rijkswaterstaat, de Zeeuwse waterschappen en de provincie Zeeland samen. Het doel is de met steen beklede delen van het buitentalud van de dijk te verbeteren op de plaatsen waar dat nodig is. Na verbetering dient dit dijktraject te voldoen aan de veiligheidsnorm zoals die is vastgelegd in de Wet op de Waterkering. Veiligheid is eerste prioriteit, maar

daarnaast moet er aandacht worden besteed aan de gevolgen van de dijkverbeteringswerken voor het landschap, de natuur, cultuurhistorie en overige belangen, zoals ruimtelijke ordening, omwonenden en milieu.

Het dijktraject is in eigendom en beheer van het Waterschap Zeeuwse Eilanden.

3. Beschrijving van de ingreep

Het uit te voeren werk bestaat in hoofdzaak uit:

a. op het deeltraject Haven

- Het aanbrengen van overlagen (0,4 m breuksteen gepenetreerd met gietasfalt) op het gedeelte met basalt en asfalt (buitentalud).
- Het aanbrengen van overlagen (breuksteen gepenetreerd met gietasfalt) op de kreukelberm.
- Het verstevigen van de betonnen damwand in de haven door plaatsen van een verankerde metalen damwand.
- Het aanbrengen van een nieuwe verharding van waterbouwasfaltbeton op de horizontale delen: op de buitenberm van de toegangsweg tot de haven.
- Het aanbrengen van betonzuilen in de boventafel tot de berm.
- Het verbreden en ophogen van de berm tot NAP + 6,20m.
- Het aanleggen van een onderhoudsstrook van 3m breed op de berm bestaande uit asfaltbeton
- Het uitvlakken van de berm met klei.
- Opzetten van een opslagterrein in de hoek van de Havenweg en de Zandhoopweg en op het plateau oostelijk van de haven, mogelijk ook buitendijks.

b. op het deeltraject Fort

- Het aansluiten van de kreukelberm op de vooroeverbesteding en het voorzien met 5 m breuksteen gepenetreerd met gietasfalt) met als gevolg een in de breedte variërende kreukelberm.
- Het aanbrengen van een overlaag met vol-en-zat gepenetreerde breuksteen op het buitentalud.
- Het aanbrengen van betonzuilen.
- Het afvlakken van het binnentalud tot een taludhelling van 1:2,5.
- Het voorzien van het binnentalud van een laag open steenasfalt.
- Het voorzien van het buitentalud van de landwaartse dijk van een laag open steenasfalt (vanaf ca. NAP +0,0m tot en met de berm) en daarover een laag van 10 cm klei met een grasbegroeiing.
- Mogelijk opzetten van een opslagterrein ten oosten van het fort.

Tussen 1 oktober en een 1 april mag de glooiing niet worden opengebrouwen. De kans dat er schade optreedt als gevolg van de weersomstandigheden is dan te groot.

4. Beschrijving van de kwalificerende waarden en instandhoudingsdoelstellingen

4.1. Westerschelde & Saeftinghe

De Westerschelde betreft het Nederlandse deel van het estuarium van de Schelde. Het is de enige zeetak in de Delta waar nu nog sprake is van een estuarium. Het betreft een zeer dynamisch gebied, mede door de trechtervorm ervan, waarin het getijverschil erg groot wordt. Het estuarium bestaat uit diepe en ondiepe wateren, zand- en slikplaten en schorren. Onder de schorren langs de Westerschelde bevindt zich het grootste schorrengebied van ons land: het Verdrongen Land van Saeftinghe. Door het grote getijverschil bevat 'Saeftinghe' zeer hoge oeverwallen en brede geulen waarmee het ook het meest indrukwekkende schor in Nederland kan worden genoemd. Naar het westen, buitengaats van de lijn Vlissingen-Breskens, omvat het Natura 2000-gebied de open zee met onder meer de Vlake van de Raan, een ondiepe zandbank en aan de kust de verzande sluffer van de Verdrongen Zwarte Polder. In het mondingsgebied is sprake van duinvorming bij Rammekenshoek, de Kaloot en op de Hooge Platen. Binnendijks liggen een aantal gebieden met aan het estuarium gekoppelde natuur, zoals Rammekenshoek, Inlaag 1887, Inlaag Hoofdplaat en de Herdijkte Zwarte Polder.

De Westerschelde is een zeer belangrijk broedgebied voor kustbroedvogels van kale, schelpenrijke, zandplaten (bontbekplevier, strandplevier, grote stern, visdief en dwergstern) en broedvogels van schaars begroeide terreinen langs de kust (kluut, zwartkopmeeuw, kleine mantelmeeuw). Ook voor trekvogels is het gebied belangrijk, met een duidelijke tweedeling:

A) vogels die vooral schorgebieden gebruiken zoals grondeleenden en ganzen, maar ook viseters als lepeelaar en kleine zilverreiger, meestal sterk geconcentreerd in Saeftinghe. Met name voor grauwe gans en pijlstaart is dit gebied bijzonder belangrijk, voor de grauwe gans is dit het belangrijkste concentratiegebied in Nederland.

B) Vogels van de intergetijdegebieden. Voor steltlopers komt de Westerschelde in Nederland op de derde plaats, na Waddenzee en Oosterschelde, waarbij de Hooge Platen als hoogwatervluchtplaats een prominente positie inneemt. Van relatief groot belang is het gebied voor bontbekplevier, drieteenstrandloper en bonte strandloper, voor welke de Westerschelde belangrijker is dan de Oosterschelde. Voor de Strandplevier is de Westerschelde het belangrijkste gebied in Nederland.

4.2. Instandhoudingdoelstellingen

In juni 2005 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit de Natura 2000-Contourennotitie uitgebracht waarin de kaders voor de Natura 2000-doelen worden aangegeven. In deze notitie worden voor de doelen een aantal hoofdlijnen geformuleerd zoals:

- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de biologische diversiteit en aan de gunstige staat van instandhouding van natuurlijke habitats en soorten binnen de Europese Unie.
- Behoud van de bijdrage van het Natura 2000-gebied aan de ecologische samenhang van het Natura 2000 netwerk zowel binnen Nederland als binnen de Europese Unie.
- Behoud en waar nodig herstel van de ruimtelijke samenhang met de omgeving ten behoeve van de duurzame instandhouding van de in Nederland voorkomende natuurlijke habitats en soorten.
- Behoud en waar nodig herstel van de natuurlijke kenmerken en van de samenhang van de ecologische structuur en functies van het gehele gebied voor alle habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.
- Behoud of herstel van gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van de habitattypen en soorten waarvoor instandhoudingsdoelen zijn geformuleerd.

De doelen worden verder uitgewerkt in het doelendocument van juni 2006 en het concept gebiedendocument van december 2005.

Voor de Westerschelde zijn verder de volgende kernopgaven geformuleerd:

- Herstel kwaliteit estuaria 1130 Westerschelde (ruimte, verhouding tussen deelsystemen/laag productieve en hoogproductieve onderdelen).
- Herstel ongestoorde rustplaatsen en optimaal voortplantingshabitat (waaronder embryonale duinen 2110) voor bontbekplevier, strandplevier (kluut, grote en dwergstern, visdief en drieteenstrandloper).
- Herstel (Delta) van schorren en zilte graslanden (buitendijks) 1330_A met alle successiestadia, zoet-zout overgangen, verscheidenheid in substraat en getijregime en mede als hoogwatervluchtplaats.
- Behoud en ontwikkeling van kwaliteit binnendijks brakke gebieden voor broedvogels (kluut, sterns) en als hoogwatervluchtplaats en bijzondere kweldergemeenschappen 1310, schorren en zilte graslanden (binnendijks) 1330_B (bijv. Yerseker Moer).

De kernopgaven zijn in het gebiedendocument nader vertaald in algemene instandhoudingsdoelen en doelen per habitatype en soort. Het gebiedendocument heeft weliswaar een voorlopige status, maar zal in de overwegingen bij de aangevraagde vergunning worden betrokken.

In 2000 zijn delen van de Westerschelde krachtens de richtlijn inzake het behoud van de Vogelstand (79/409/EEG) aangewezen als speciale beschermingszone.

In 2003 is de gehele Westerschelde overeenkomstig artikel 4, lid 1 van de Habitatrichtlijn aangemeld als speciale beschermingszone. Op 7 december 2004 heeft de Europese Commissie de communautaire lijst vastgesteld.

Volgens de Natura 2000 database is het gebied Westerschelde aangemeld voor de habitattypen:

- H1130 Estuaria
- H1310 Zilte pioniersbegroeiingen
- H1320 Slijkgraslanden
- H1330 Schorren en zilte graslanden
- H2110 Embryonale duinen
- H2120 Witte duinen
- H2160 Duindoornstruwelen
- H2190 Vochtige duinvalleien

voor de habitatoorten:

- H1014 Nauwe korfslak
- H1095 Zeeprk
- H1099 Rivierprk
- H1103 Fint
- H1365 Zeehond
- H1903 Groenknolorchis

en voor de vogelsoorten:

- A005 Fuut – n(iet broedvogel)
- A026 Kleine zilverreiger – n
- A034 Lepelaar – n
- A037 Kleine zwaan – n

- A041 Kogans – n
- A043 Grauwe gans – n
- A048 Bergeend – n
- A050 Smient – n
- A051 Krakeend – n
- A052 Wintertaling – n
- A053 Wilde eend – n
- A054 Pijlstaart – n
- A056 Slobeend – n
- A069 Middelste zaagbek – n
- A081 Bruine kiekendief – n
- A103 Slechtvalk – n
- A130 Scholekster – n
- A132 Kluut – n
- A137 Bontbekplevier - b(roedvogel),n
- A138 Strandplevier – b,n
- A140 Goudplevier – n
- A141 Zilverplevier – n
- A143 Kanoet – n
- A144 Drieteenstrandloper – n
- A149 Bonte strandloper – n
- A157 Rosse grutto – n
- A160 Wulp – n
- A161 Zwarte ruit – n

- A162 Tureluur – n
  - A169 Steenloper – n
  - A176 Zwartkopmeeuw – b
  - A183 Kleine mantelmeeuw – b
  - A191 Grote stern – b
  - A193 Visdief – b
  - A195 Dwergstern – b
- b: broedvogel; n: niet-broedvogel

- A272 Blauwborst – b

Er is voorgesteld de database aan te vullen met:

- H1110 Permanent overstroomde zandbanken en een voorstel uit de database te verwijderen:
- H1140 Slik- en zandplaten
- A119 Porseleinhoen

Voor de Habitattypen zijn de volgende doelen geformuleerd:

- Behoud oppervlakte en kwaliteit van permanent overstroomde zandbanken (Noordzeekustzone).
- Uitbreiding oppervlakte en verbetering van kwaliteit van estuaria.
- Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit van zilte pionierbegroeiingen, met *zeekraal* en behoud van oppervlakte en kwaliteit van zilte pionierbegroeiingen, met *zeevetmuur*.
- Behoud oppervlakte van schorren met slijkgrasvegetatie.
- Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit van schorren en zilte graslanden, buitendijks en behoud oppervlakte en kwaliteit van schorren en zilte graslanden, binnendijks.
- Behoud oppervlakte en kwaliteit van embryonale wandelende duinen.
- Behoud oppervlakte en kwaliteit van wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* ("witte duinen").
- Behoud oppervlakte en kwaliteit van duinen met *Hippophaë rhamnoides*.
- Behoud van oppervlakte en kwaliteit van vochtige kalkrijke duinvalleien.

De Habitatrictlijnsoorten nauwe korfslak, rivierprik en groenknolorchis hebben tot doel: Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud populatie. Behoud omvang en verbetering kwaliteit leefgebied en verbetering verbinding met belangrijke leefgebieden buiten het Natura 2000-gebied is als doelgesteld voor zee- en fint. Het doel voor de gewone zeehond is uitbreiding omvang en verbetering kwaliteit leefgebied voor uitbreiding populatie ten behoeve van een stabiele populatie van ten minste 500 exemplaren in het Deltagebied.

Voor de vogelrichtlijnsoorten geldt voor broedvogels als doel :

- Behoud omvang (bruine kiekendief (>20 paren), kluut (> 200 paren), kleine mantelmeeuw (>30 paren), visdief (> 1400 paren), dwergstern (>100 paren), blauwborst (>250 paren)) en kwaliteit leefgebied voor behoud sleutelpopulatie;
- Behoud omvang (zwartkopmeeuw (> 400 paren), bontbekplevier (>25 paren)) en kwaliteit leefgebied voor behoud lokale populatie ten behoeven van de sleutelpopulatie Zeeuwse Delta;
- Behoud omvang en kwaliteit leefgebied voor behoud broedlocatie van de grote stern als één van de twee belangrijkste locaties in het Deltagebied ten behoeve van behoud sleutelpopulatie Deltagebied;
- Uitbreiding omvang (strandplevier (>50 paren); Deltagebied > 350 paren)) en verbetering kwaliteit leefgebied voor herstel sleutelpopulatie van het Deltagebied.

De niet broedvogels hebben vrijwel allemaal als doel behoud omvang en kwaliteit leefgebied als bijdrage aan behoud populatie regio Deltagebied.

Totdat de instandhoudingsdoelstellingen definitief zijn vastgesteld, beschouwen wij het vastgestelde beleid als genoemd in punt 6, in samenhang met het door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) in december 2005 verspreide ambtelijke concept van het gebiedendocument Westerschelde, als toetsingskader voor de vergunningaanvraag.

5. Wettelijk kader

Per 1 oktober 2005 zijn een aantal artikelen uit de Natuurbeschermingswet 1998 alsmede de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen in werking getreden.

Artikel 2 lid 1 bepaalt dat, voor zover niet anders bepaald, onder gedeputeerde staten wordt verstaan gedeputeerde staten van de provincie waarin gebieden als bedoeld in artikel 10a of natuurmonumenten of landschapsgezichten onderscheidenlijk beschermde natuurmonumenten of beschermde landschapsgezichten geheel of grotendeels zijn gelegen.

Artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet bepaalt dat Onze Minister gebieden aanwijst ter uitvoering van richtlijn (EEG) nr. 79/409 (Vogelrichtlijn) en richtlijn (EEG) nr. 92/43 (Habitatrictlijn).

Ontwerpbesikking

Het tweede lid van artikel 10a bepaalt dat een besluit als bedoeld in het eerste lid, de instandhoudingsdoelstelling voor het gebied bevat. Tot de instandhoudingsdoelstelling behoren in ieder geval:

- a. de doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van de leefgebieden, voorzover vereist ingevolge richtlijn (EEG) nr. 79/409 of
- b. de doelstellingen ten aanzien van de instandhouding van de natuurlijke habitats of populaties in het wild levende dier- en plantensoorten voorzover vereist ingevolge richtlijn (EEG) nr. 92/43.

In het derde lid van artikel 10a is aangegeven dat de instandhoudingsdoelstelling, bedoeld in het tweede lid, mede betrekking kan hebben op doelstellingen ten aanzien van het behoud, het herstel en de ontwikkeling van het natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis van het gebied, anders dan vereist ingevolge de richtlijnen, bedoeld in het tweede lid.

Artikel 12 eerste lid, bepaalt dat in geval van dringende noodzaak Onze Minister bij besluit een natuurmonument ten aanzien waarvan overeenkomstig artikel 11 een besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument wordt voorbereid reeds voorlopig als zodanig kan aanwijzen voordat de procedure, bedoeld in de artikelen 11 en 13 is voltooid.

Artikel 12, derde lid, geeft aan dat het eerste en tweede lid van artikel 12 van overeenkomstige toepassing zijn op gebieden als bedoeld in artikel 10a, eerste lid.

Op grond van artikel 19d, eerste lid, is het verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van Gedeputeerde Staten projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of een gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, kunnen verslechteren of een verstoring effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Volgens artikel 19e houden Gedeputeerde Staten bij het verlenen van een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, rekening:

- a. met de gevolgen die een project of andere handeling, waarop de vergunningaanvraag betrekking heeft, gelet op de instandhoudingsdoelstelling kan hebben voor een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of het gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, en
- b. met een op grond van artikel 19a of artikel 19b vastgesteld beheersplan.

Artikel 19f bepaalt dat voor nieuwe projecten of andere handelingen waarover Gedeputeerde Staten een besluit op een aanvraag voor een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, nemen, en die niet direct verband houden met of nodig zijn voor het beheer van een op grond van artikel 10a, eerste lid, of het gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid, maar die afzonderlijk of in combinatie met andere projecten of handelingen significante gevolgen kunnen hebben voor het desbetreffende gebied, de initiatiefnemer alvorens Gedeputeerde Staten een besluit nemen, een passende beoordeling maakt van de gevolgen voor het gebied waarbij rekening wordt gehouden met de instandhoudingsdoelstelling van dat gebied.

Artikel 19g, eerste lid, geeft aan dat een vergunning als bedoeld in artikel 19d, eerste lid, slechts kan worden verleend indien Gedeputeerde Staten uit de passende beoordeling, bedoeld in artikel 19f, eerste lid, zich ervan hebben verzekerd dat de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied niet zullen worden aangetast.

Volgens artikel 19l, eerste lid, neemt een ieder voldoende zorg in acht voor de instandhouding van een gebied aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, artikel 10a, eerste lid of waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12.

De zorg, bedoeld in artikel 19l, eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, voor zover het een gebied betreft, aangewezen op grond van artikel 10a, eerste lid, dan wel gelet op de wezenlijke kenmerken van een gebied, aangewezen op grond van artikel 10, eerste lid, nadelige gevolgen voor het gebied, bedoeld in het eerste lid, kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijke handelingen achterwege te laten, dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.

Volgens artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbescherminswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, gelden de besluiten van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit tot aanwijzing van Vogelrichtlijngebieden als besluiten als bedoeld in artikel 10a van de Natuurbescherminswet 1998.

1. The first part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

2. The second part of the document is a list of names and addresses of the members of the committee.

6. Beleid

De Habitatrictlijngebieden zijn nog niet conform artikel 10a, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet 1998 definitief aangewezen. Op 8 december 2004 heeft de Europese Commissie de door Nederland aangemelde Habitatrictlijngebieden op de communautaire lijst geplaatst. Totdat de formele aanwijzingsprocedure is voltooid, kan artikel 6 van de Habitatrictlijn worden nagekomen met een beroep op de rechtstreekse werking, of door de artikelen 19d en verder, richtlijnconform te interpreteren. Ingevolge de brief van Minister Veerman van 1 september 2006 (TRCJZ/2006/2808) aan de Tweede Kamer, houdt dit laatste in dat de woorden "een op grond van artikel 10a, eerste lid, aangewezen gebied of een gebied waarvan de aanwijzing als zodanig in overweging is genomen als bedoeld in artikel 12, derde lid" ruim worden geïnterpreteerd en dat daaronder ook wordt begrepen een gebied dat op de communautaire lijst is geplaatst.

Delen van de Westerschelde zijn door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit bij besluit van 24 maart 2000 (nr. N/2000/330) krachtens de Vogelrichtlijn aangewezen als speciale beschermingszone. In 2003 is de Westerschelde door de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit overeenkomstig artikel 4, lid 1 van de Habitatrictlijn bij de Europese Commissie aangemeld als speciale beschermingszone. Op grond van het bepaalde in artikel V, eerste lid, van de Wet van 20 januari 2005 tot wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met Europeesrechtelijke verplichtingen, dient de Westerschelde aangemerkt te worden als Natura 2000-gebied (artikel 10a Natuurbeschermingswet 1998).

In 1991 is voor het gebied het Beleidsplan Westerschelde vastgesteld. In de hoofddoelstelling worden economische ontwikkelingsmogelijkheden gekoppeld aan een situatie waarbij natuurfuncties gehandhaafd of hersteld kunnen worden en potentiële natuurwaarden kunnen worden ontwikkeld. Het belang van de waterkering dient daarbij te worden gewaarborgd.

De in 2001 door Nederland en Vlaanderen gezamenlijk opgestelde Lange Termijn Visie voor het Schelde-estuarium stelt instandhouding van de fysieke systeemkenmerken van het estuarium als uitgangspunt voor beheer en beleid.

In december 2005 heeft het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit ambtelijke concepten van het Natura 2000-doelendocument en zogenaamde gebiedendocumenten voor de verschillende Natura 2000-gebieden, waaronder de Westerschelde, aan overheden en maatschappelijke organisaties voor commentaar voorgelegd. In het doelendocument zijn kernopgaven voor de verschillende Natura 2000-landschappen, zoals Duinen en Noordzee, Waddenzee, Delta, geformuleerd. In de gebiedsdocumenten zijn de kernopgaven nader uitgewerkt in algemene instandhoudingsdoelstellingen en instandhoudingsdoelstellingen voor habitattypen en -soorten en/of vogelsoorten. Het Natura 2000-doelendocument en het gebiedsdocument voor de Westerschelde zullen naast het Natuurprogramma Westerschelde in de overweging bij de aangevraagde vergunning worden betrokken.

7. Advisering en inspraak

Een afschrift van uw verzoek is verzonden naar de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Borsele. Daarnaast hebben wij ten aanzien van uw verzoek belanghebbenden zoals de Zeeuwse Milieufederatie en Vogelbescherming Nederland in de gelegenheid gesteld een zienswijze ten aanzien van uw verzoek naar voren te brengen. Hiertoe is een ontwerpbesluit toegezonden.

PM advisering en inspraak

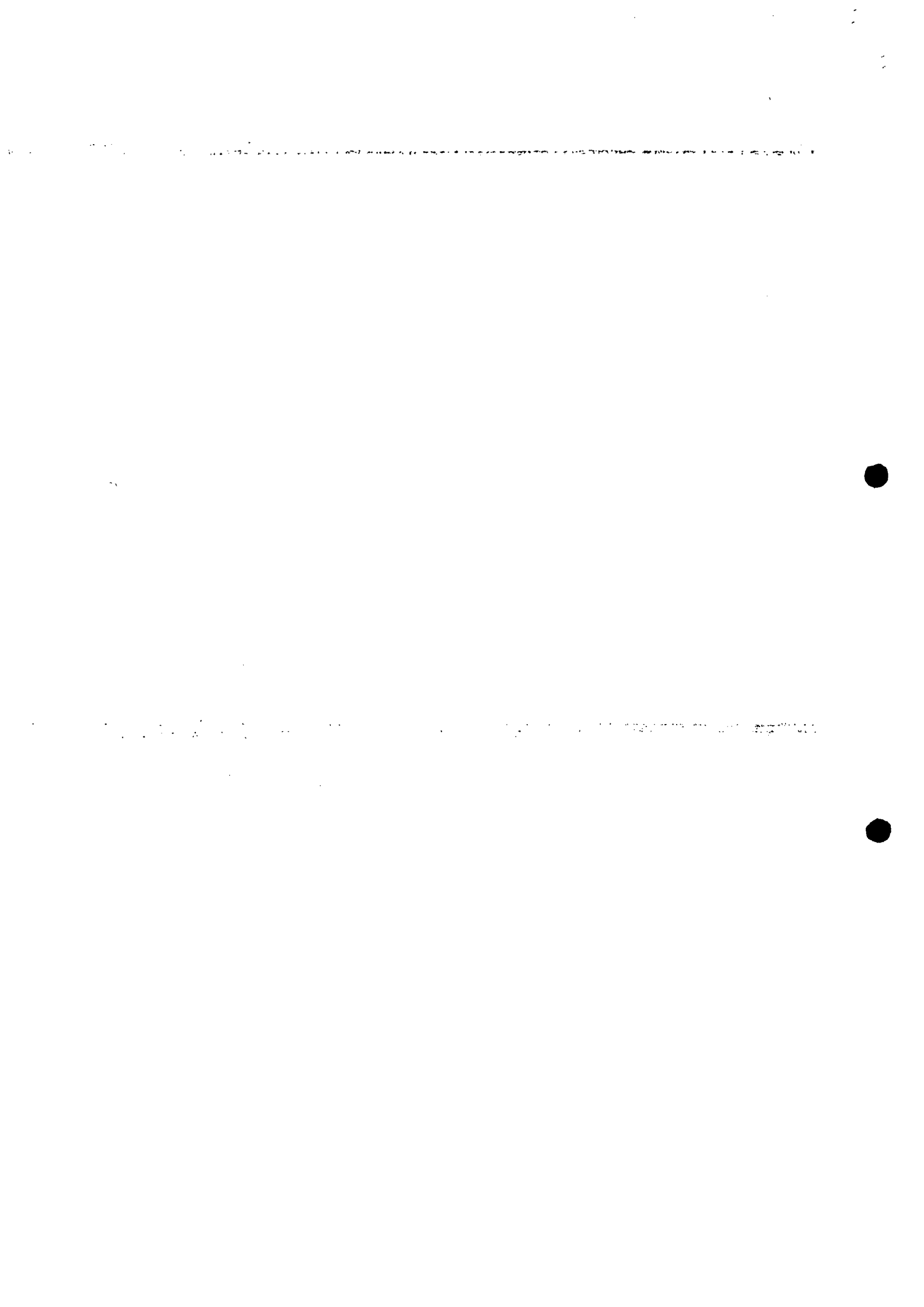
8. Overwegingen

Ten aanzien van uw verzoek hebben wij het volgende overwogen.

De aanvraag dient te worden getoetst aan de uitgangspunten van de Natuurbeschermingswet 1998 en aan het hierboven beschreven beleid. Door deze instrumenten gezamenlijk ontstaat een beschermingskader voor de wezenlijke kenmerken van de waarden van het betrokken Natura 2000-gebied Westerschelde.

8.1 Passende beoordeling

Op 7 september 2004 heeft het Europees Hof van Justitie (hierna: Hof) uitspraak gedaan op het verzoek om een prejudiciële beslissing betreffende de uitleg van artikel 6 van richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna, de Habitatrictlijn. Overwegingen uit het arrest van het Hof maken duidelijk dat, indien een plan of project geen significante gevolgen heeft voor een gebied, het maken van een passende beoordeling niet nodig is. Het Hof geeft in relatie tot artikel 6, derde lid, van de Habitatrictlijn in haar uitspraak van 7 september 2004 de mogelijkheid weer dat een plan of project gevolgen voor de relevante specifieke instandhoudingsdoelstellingen kan meebrengen, zonder dat dit ook direct significante effecten op deze specifieke instandhoudingsdoelstellingen zal (kunnen) sorteren.

Bij het vervangen van de huidige dijkbekleding is er sprake van een ingreep in het natuurlijk milieu. De werkzaamheden houden niet direct verband met het beheer en zijn ook niet nodig voor het beheer van de speciale beschermingszone. In het bij de aanvraag gevoegde rapport van Bureau Waardenburg wordt geconstateerd dat de uit te voeren werken mogelijk significante gevolgen kunnen hebben voor het betrokken gebied en dat een passende beoordeling uitgevoerd moet worden om dit vast te stellen. In het bedoelde rapport is deze passende beoordeling opgenomen; hierin worden de versturende effecten op de natuurlijke waarden van het gebied en de mogelijke gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen beschreven. De wens tot het uitvoeren van werkzaamheden om de met steen beklede delen van het buitentalud van de dijk te verbeteren en te laten voldoen aan de veiligheidsnormen onderschrijven wij.

8.2 Effecten op natuurwaarden

Bij het uitvoeren van de dijkverbeteringswerken is er een kans dat vogels en andere beschermde dieren verstoord worden en dat habitats beschadigd of vernietigd worden. Bij het beoordelen van de effecten wordt ingegaan op tijdelijke effecten tijdens de aanlegfase (ruimtebeslag en transportwerkzaamheden) en mogelijk permanente effecten door de gewijzigde inrichting en door een toenemend recreatief gebruik van de nieuwe onderhoudsweg. Het laatste is geen doel op zich, maar een gevolg van de betere berijdbaarheid van de weg in deze toegankelijke zone.

Uitgangspunt voor de beoordeling zijn de in het aanwijzingsbesluit van het ministerie van LNV genoemde kwalificerende vogelsoorten. Bij de beoordeling van de wel of niet (significant) negatieve effecten wordt uitgegaan van de soorten vogels die volgens het SOVON vogelonderzoek en tellingen van het RIKZ in het gebied voorkomen, waarbij de landelijke gebruikelijke methode van SOVON en Hoekstein (2004) (voor laagwatertellingen van niet-broedvogels) werd toegepast. Voor andere soorten en habitats is gebruik gemaakt van de inventarisatie van de Meetinformatiedienst Zeeland (Jentink & Joosse, 2004) en specialisten voor bijvoorbeeld muizen- en vleermuizenkenners. Als gemiddelde maximale verstoringafstand voor watervogels wordt ca. 200 meter gehanteerd.

8.2.1 Effecten op broedvogels

In 2004 zijn in het projectgebied en binnen een straal van 200 meter daaromheen geen kwalificerende broedvogels waargenomen, behalve de kluut die in hogere aantallen in de Inlaag Ellewoutsdijk voorkomt. Om een significant negatief effect op de kluten te voorkomen wordt als specifieke mitigerende maatregel van het gebruik van de transportweg langs de dijk van de inlaag afgezien. Daarom zijn er ook geen negatieve effecten van de werkzaamheden op broedvogels te verwachten.

8.2.2 Effecten op de functie hoogwatervluchtplaats (hvp)

Verstoring van hvp's kan leiden tot extra energieverbruik voor de vogels door het moeten opvliegen, het uiteenvallen van groepen en mogelijk tot het verlaten van het gebied. De verstoring door transport, geluid en aanwezigheid van mensen zal maximaal tijdens 6 maanden plaats vinden op het hier behandelde dijktraject.

De Zuidgors, een schorgebied buiten het projectgebied, wordt slechts door lage aantallen vogels als hvp gebruikt. Er worden geen significant negatieve effecten verwacht.

Het depot in de hoek Havenweg/Zandhoopweg en het depot op het plateau oostelijk van de haven kunnen zonder verstoring gebruikt worden, omdat er binnen een straal van 200 meter nauwelijks door vogels overtijd wordt. Het mogelijke buitendijkse depot bij het westelijke dijktraject en het depot bij het fort liggen uit het zicht van de overtijdende vogels. Op deze locaties zullen geen negatieve effecten optreden.

De Inlaag Ellewoutsdijk wordt slechts door enkele watervogels als hvp gebruikt. Enkel de kluut is een uitzondering. Hij komt in hogere aantallen voor en gebruikt het gebied in het voorjaar als broedgebied en in het najaar als hvp. De soort vertoont een (niet significant) toenemende tendens. Omdat het gebied van gering belang is voor overtijdende vogels zal het (tijdelijke) ruimtegebruik niet leiden tot significante verstoring van de hvp's behalve voor de kluut.

De transportroutes naar de verschillende (mogelijke) opslagdepots worden nu al regelmatig gebruikt door auto's, fietsers en voetgangers, zodat het additionele gebruik geen significant negatieve effecten zal hebben op de vogels die in slechts lage getallen in het gebied overtijen. Ze zijn thans reeds geconfronteerd met het verkeer. Enkel de transportweg aan de binnenzijde van de zeedijk, langs de inlaag zal een uitzondering vormen, met name voor de overtijdende kluten. Om dit effect te voorkomen wordt als specifieke mitigerende maatregel van het gebruik van deze route afgezien.

Concluderend worden er geen significant negatieve effecten van de werkzaamheden verwacht.

8.2.3 Effecten op de functie van het buitendijks gebied als foerageergebied

De slikken en schorren grenzend aan de dijk fungeren als foerageergebied. De werkzaamheden zouden dus een (tijdelijke) verstoring kunnen vormen. Bij verstoring stoppen vogels immers met foerageren en lopen of vliegen weg. Sommige soorten keren na het verdwijnen van de verstoringbron terug, maar andere soorten zoals wulp of bergeend keren gedurende de resterende laagwaterperiode niet meer terug. De mate van het verstoringseffect hangt af van de per soort variërende verstoring gevoeligheid van de aanwezige vogels, de aantallen foeragerende vogels, de periode en duur van de werkzaamheden, de aanwezigheid van alternatieve gebieden en de toegankelijkheid van het gebied voor recreanten na afloop van de werkzaamheden.

Het schorgebied van de Zuidgors ligt buiten het projectgebied en wordt gebruikt door de kwalificerende soorten bergeend, bontbekplevier, bonte steenloper, kanoet, kluut, rosse grutto, scholekster, tureluur, wulp, en zilverplevier. Met uitzondering van de opslaglocatie van het plateau liggen de overige depots meer dan 200 meter vandaan van het Zuidgors, zodat alleen werkzaamheden rond deze locatie van invloed kunnen zijn op foeragerende vogels. Het merendeel van de vogels foerageerde in de voorjaarmaanden op meer dan 200 meter afstand van het plateau. In de maanden juni tot september zijn geen tellingen verricht, maar in die tijd wordt het plateau regelmatig betreden door toeristen en vinden er activiteiten van de watersportvereniging plaats, zodat ervan uit kan worden gegaan dat binnen 200 m afstand van het plateau geen grote aantallen foeragerende vogels voorkomen.

In het deelgebied rond het fort gaat 0,12 ha van het slik permanent verloren. Maar dit stuk wordt niet of nauwelijks gebruikt door foeragerende steltlopers, omdat er door de toeristen al veel verstoring plaats vindt. Gezien de beperkte kwaliteit als foerageergebied en de kleine oppervlakte leidt de ingreep niet tot significante effecten.

De transportroutes naar de opslaglocaties worden nu al regelmatig gebruikt en daarom wordt verwacht dat een additioneel gebruik geen significant negatieve effecten zal hebben. Enkel het gebruik van de rijroute onderlangs de dijk van de inlaag zou mogelijk een significant negatief effect voor de daar foeragerende kluuten kunnen hebben. Om dit te voorkomen, wordt als specifieke mitigerende maatregel van het gebruik van deze route afgezien.

Concluderend worden geen significant negatieve effecten op de foerageerfunctie van het gebied verwacht omdat het merendeel van de vogels zich meer dan 200 m van het gebied bevindt waar de werkzaamheden plaats vinden.

8.2.4 Effecten op overige kwalificerende soorten

Er treden geen effecten op de gewone zeehond op omdat het gebied niet zal worden aangetast of de dieren niet zullen worden verstoord (noch ruimtebeslag, noch verstoring van rustplaatsen).

De groenknolorchis en de nauwe korfslak zijn in het gebied niet waargenomen. Een specifieke binding van trekvissoorten fint, rivier- en zeeprrik met de ondertafel van het dijkvak wordt niet waarschijnlijk geacht. De dijkverbeteringswerken hebben geen negatief effect op de kwalificerende soorten groenknolorchis, nauwe korfslak, fint, rivierprrik, zeeprrik en zeehond.

Er worden geen negatieve effecten op de overige kwalificerende soorten verwacht.

8.2.5 Effecten op habitattypen

Langs het dijktraject komen geen schorvegetaties, pioniersvegetaties met zeekraal of duinen voor (habitattypen 1310, 1320, 1330, 2110, 2120, 2160, 2190).

De habitattypen estuaria (1130) omvat naast het water ook slikken en platen. Deze habitattypen is aanwezig tussen dp 468 en dp 470 (op ca. 250 meter breedte). Gedurende de werkzaamheden zal tijdelijk ruimtebeslag plaatsvinden (vernieuwen van de kreukelberm, werkstrook) op een oppervlakte van 0,15 hectare. Er wordt verwacht dat zich het bodemleven na korte termijn herstelt, als er mitigerende maatregelen worden genomen. Aangezien de kleine oppervlakte – het gebied maakt ca. 0,001% uit van het totale oppervlak van deze habitattypen in de Westerschelde - wordt het effect als niet significant beschouwd.

Ongeveer 0,12 ha van de natuurwaarde van de kreukelberm gaat verloren door de penetratie. Dit is ca. 0,001% uit van het totale oppervlak van dit habitattypen. Het effect daarvan wordt als niet significant beschouwd. Maar omdat er vanuit de instandhoudingsdoelen een uitbreidingsopgave voor het gebied bestaat, leiden de effecten van de werkzaamheden wel tot een herstelopgave.

8.3. Mitigerende maatregelen

Door de werkzaamheden treedt voor één soort – de kluut - een significant negatief effect op. In het project worden algemene en specifieke mitigerende maatregelen genomen om het effect te verzachten en om te voorkomen dat het effect significant wordt. De standaard mitigerende maatregelen worden hieronder benoemd. Ze zijn beschreven in bijlage 2 van de passende beoordeling, maar daarnaast is er ten behoeve van de kluut een aanvullende maatregel beschreven.

- De uitvoering van de werkzaamheden is gepland in de periode van 1 april tot en met 1 oktober 2007. Deze periode wordt ingegeven vanuit het belang van de veiligheid; er mogen namelijk geen werkzaamheden aan de waterkering worden verricht in het stormseizoen te weten tussen 1 oktober en 1 april. Voorbereidende werkzaamheden waarbij de dijkbekleding nog gesloten blijft (b.v. aanvoer van materieel) kunnen bij voorkeur al in de laatste dagen van maart tot uiterlijk 15 april worden uitgevoerd, teneinde het risico van verstoring van broedende vogels zo veel mogelijk te beperken.
- De vegetatie op het buitentalud en de kruin van de dijk wordt voor aanvang van de werkzaamheden (voor 15 maart) zeer kort gemaaid om te voorkomen dat er wordt genesteld of gebroed.
- Om verstoring van broedende of foeragerende vogels te beperken wordt er gefaseerd en in één richting langs de dijk gewerkt zodat niet langs het hele traject tegelijkertijd verstoring optreedt.
- Er wordt nooit overal tegelijk aan de dijk gewerkt zodat er uitwijkmogelijkheden voor vogels en zoogdieren beschikbaar zijn.

1. The first part of the document is a list of names and addresses.

2. The second part of the document is a list of names and addresses.

Ontwerpbeschikking

- De breedte van de werkstrook bedraagt buiten de zeegrastracten maximaal 15 meter, gerekend vanuit de dijkteen. Ten behoeve van slikken wordt de breedte van de werkstrook zo smal mogelijk gehouden. De kreukelberm is maximaal 5 m breed.
- Het gedeelte van het slik buiten of aansluitend aan de werkstrook wordt niet betreden of anderszins gebruikt, ook niet in aangrenzende dijktrajecten (b.v. voor opslag).
- De hoogte van het sedimentoppervlak van de werkstrook in het voorland (slik – werkstrook buiten de kreukelberm) wordt op hetzelfde niveau gebracht als voor de werkzaamheden. Ook worden eventuele kreekjes binnen de werkstrook na afloop van de werkzaamheden hersteld.
- Waar het voorland uit slik bestaat worden vrijkomende grond en stenen in de kreukelberm verspreid en over de dijklengte verwerkt, zodat de ophoging zo beperkt mogelijk is; perkoenpalen en overig vrijkomend materiaal worden verwijderd en afgevoerd.
- Daar waar op (een deel van) het dijktraject zowel binnen- en buitendijkse onderhoudspaden bestaan, zal na afloop van de werkzaamheden één pad effectief worden afgesloten voor recreatieve doelen. Dat kan binnen- of buitendijks zijn. Verder zullen informatieborden worden geplaatst met de bedoeling om de mensen om te leiden.
- Tijdens het werk wordt regelmatig gecontroleerd of er op het werkterrein en in de invloedszone relevante soorten aanwezig zijn en worden ze verplaatst. Bij de keuze van de steenbekleding wordt voor een type gekozen die het terug kunnen keren van huidige vaatplanten en wieren en eventueel betere groeiomstandigheden toestaan.
- Om een significant negatief effect voor de kluut te voorkomen, wordt als specifieke mitigerende maatregel van het gebruik van de route onderlangs de dijk van de inlaag afgezien.

8.4. Cumulatieve effecten

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de cumulatieve effecten die gezamenlijk met de dijkverbeteringswerken een effect kunnen hebben op de hier behandelde natuurwaarden. Cumulatieve effecten kunnen zowel worden veroorzaakt door autonome ontwikkelingen (bijvoorbeeld de verwachte zeespiegelstijging) en diverse menselijke activiteiten in het gebied; het gaat dan om activiteiten als scheepvaart, visserij en recreatie in het gebied maar ook werkzaamheden in het kader van het vergroten van de veiligheid en de verbeterde diepgang van de vaargeul.

Door de werkzaamheden in de Ellewoutsdijkpolder (ruimtebeslag en transport) vindt een tijdelijke verstoring plaats van vogels waarvoor de Westerschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Te denken valt aan rustende steltlopers zoals de kluut (hvp functie), en aan foeragerende steltlopers, eenden en andere soorten. Verder zal 0,12 ha van de habitattype 1130 permanent verloren gaan en wordt 0,15 ha tijdelijk verstoord. Verdere menselijke activiteiten, die ook een negatieve invloed kunnen hebben op de genoemde soorten en habitats zijn recreatie, maar ook werkzaamheden in het kader van de verdiepingen van het estuarium en het vergroten van de veiligheid.

Autonome ontwikkeling

De Westerschelde is het enige overgebleven estuarium in het Deltagebied en wordt gekarakteriseerd door een hoge morfologische dynamiek die bepalend is voor het systeem, door stroming, getijdewerking en bijzondere natuurwaarden. Het estuarium bestaat uit diepe en ondiepe wateren, zand- en slikplaten en schorren. Het systeem heeft door de jaren heen veel veranderingen ondergaan die het gevolg kunnen zijn van natuurlijke processen of menselijke ingrepen wiens effecten moeilijk van elkaar en van de natuurlijke processen zijn te scheiden. De ingrepen met de meeste invloed op de dynamiek zijn m.n. de inpolderingen van de afgelopen eeuw en het baggeren en storten ten behoeve van de verdieping, vaargeulonderhoud en zandwinning. De voornaamste gevolgen in betrekking op de hier behandelde natuurwaarden zijn:

- verlies aan laagdynamisch gebied zoals ondiepwatergebied en schorren;
- verstarring van de geulen (=vermindering van dynamiek).

De verschillende habitats van het gebied zijn zeer belangrijk als hoogwatervluchtplaats, broed-, rui-, rust- en foerageergebied voor verschillende groepen van vogels. Het verlies van laag dynamisch gebied betekent een afname van waardevolle habitats en van foerageermogelijkheden voor steltlopers. Als autonome ontwikkeling wordt van een toekomstige zeespiegelrijzing uitgegaan met een effect op de droogvalduur van slikken en platen en daarmee de foerageermogelijkheden voor vogels.

Recreatie

Recreatie bestaande uit oeverrecreatie, sportvisserij en recreatievaart is relatief beperkt maar neemt auto-noom toe. In het mondingsgebied van de Westerschelde zijn enkele grote stranden. Aan de rest van de Westerschelde vindt men plaatselijk oever- en dijkrecreatie, maar deze is niet van groot belang. Geluid en menselijke aanwezigheid kunnen broedende, foeragerende of rustende vogels en zehonden verstoren. In het geval van de dijkverbeteringswerken zijn vooral de fietsers en wandelaars van belang door hun verstorende effecten op vogels. Er kan worden aangenomen dat als gevolg van de dijkverbeteringswerkzaamheden de verstoring door recreanten zou kunnen toenemen door de aanwezigheid van nieuwe verharde onderhoudspaden indien ze dichtbij een hvp, een slik of schor liggen. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen (o.a. afsluiten van onderhoudspaden) wordt voorkomen dat er (significant) negatieve effecten van recreanten als gevolg van

Ontwerpbeschikking.
de werkzaamheden optreden. Voor recreatie in het algemeen geldt dat maatregelen zijn genomen zoals afsluiten van kwetsbare gebieden om (significant) negatieve effecten van recreatie op de natuurwaarden van de Westerschelde te voorkomen.

Inpoldering en dijkversterking

In het verleden hebben diverse grote inpolderingen van met name schorgebieden plaats gevonden. Na 1953 vonden ook dijkversterkingen plaats. De werken hebben geleid tot een ruimtelijke vernauwing van het systeem, verlies of verstoring van habitats (o.a. afname van intergetijdengebied, schorren en slik) en beperking van sedimentatiemogelijkheden. Tijdens een nieuw dijkversterkingentraject is men in 1997 begonnen met de verbetering van de dijken langs de Westerschelde, in totaal 135 km. De dijkversterkingen hebben sinds die tijd geleid tot een afname van ca. 1 ha open water (habitattype 1130) en ca. 3 ha schorren (habitattype 1310, 1320, 1330). De werkzaamheden kunnen naast de boven beschreven effecten leiden tot verstoring van vogels (hoogwatervluchtplaatsen, broed- en foerageergebieden). Verdere dijkverbeteringsprojecten zijn gepland voor 2007. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen (zie 8.3.) worden negatieve effecten voor vogels en habitats verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels passende beoordelingen getoetst. Indien er beschermd habitat verloren gaat, voor dat een uitbreidingsopgave in de instandhoudingsdoelen is opgegeven, leiden de effecten van de werkzaamheden tot herstelopgave.

Baggeren en storten tbv. zandwinning, (vaargeul)onderhoud en verdieping

Het baggeren en storten van sediment (havenonderhoud, vaargeulverruiming en -onderhoud, zandwinning) is een direct ingreep op de hydrodynamiek en morfologie en kan gevolgen hebben voor waterbeweging, getijslag en sedimenttransport. De activiteiten kunnen uiteindelijk doorwerken op de ontwikkeling van het areaal intergetijdengebieden, slikken en schorren. De in het verleden uitgevoerde baggerwerkzaamheden tbv. de vaargeulverruiming (1996 en 2001) en jaarlijks onderhoud hebben geleid tot afname van oppervlakte en kwaliteit van bepaalde habitats bijvoorbeeld van platen en slikken en een afname van kwalificerende soorten. De met deze activiteiten verbondene scheepvaart kan een verstoring van de bodem, eventuele vervuiling en rustverstoring voor vogels betekenen.

Vaak kunnen de werkzaamheden ten behoeve van zandwinning, (vaargeul)onderhoud en verdieping niet los van elkaar worden gezien. Er wordt geen morfologische verandering verwacht als er toekomstig in de (toegang)geulen wordt gebaggerd en/of in de diepe geulen wordt gestort. Er wordt niet vanuit gegaan dat de werkzaamheden de instandhoudingsdoelstellingen zullen aantasten mits het storten plaats vindt op aangewezen locaties b.v. in diepe en eerder hoogdynamische geulen in de buurt van de haven(s) of vaargeul en buiten kwetsbare gebieden (> NAP -10m), en eerder in het westen b.v. in het kortsluitgeul Ebschaar van Spijkerplaat en in het midden van het estuarium dan in het oosten. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen worden negatieve effecten verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels passende beoordelingen getoetst.

Overige activiteiten

Windmolens staan of zullen komen te staan langs de Westerschelde op de locaties: Sloegebied, Kanaalzone, rond de geplande WCT, Ritthem, Borsele, Willem Annapolder, Perkpolder, Eendrachtspolder en Hoofdplaatpolder. Ze kunnen een verstoring effect hebben op vogels (vliegrouetes, aanvaring, geluidshinder).

Door het baggeren en het transport ten behoeve van de verlegging van de kabels kan verstoring van (op slikken en platen) foeragerende of ruiende vogels plaatsvinden.

Bij het strandje van Baarland gaat 0,6 ha van het habitattype 1130 (estuaria) verloren. Als mensen naar de plaat van Baarland zwemmen of varen of naar het schor bij Baarland lopen, kunnen vogels worden verstoord.

Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen worden negatieve effecten voor vogels en habitats verzacht en significante effecten voorkomen. Nieuwe activiteiten worden middels het verlenen van vergunningen geregeld.

8.5. Conclusie passende beoordeling en cumulatieve effecten

Omdat op voorhand significante effecten op de soorten en habitats waarvoor de Westerschelde als speciale beschermingszone is aangemeld niet uitgesloten kunnen worden, is een passende beoordeling gemaakt van het dijkverbeteringsproject Ellewoutsdijk, waarbij rekening is gehouden met de instandhoudingsdoelstellingen van de Westerschelde.

Er is onderscheid te maken in permanente effecten (verdwijnen/wijziging van habitats) en tijdelijke effecten (verstoring tijdens de uitvoering van de werkzaamheden). Daarnaast zijn permanente effecten mogelijk door een gewijzigd gebruik ten gevolge van de nieuwe inrichting.

Door de werkzaamheden (ruimtebeslag en transport) van het hier te beoordelen vindt een tijdelijke verstoring plaats van de functie van het gebied als hoogwatervluchtplaats, rustgebied, foerageergebied en broedgebied van vogels waarvoor de Westerschelde als Vogelrichtlijngebied is aangewezen. Deze effecten worden door een aantal te treffen mitigerende maatregelen bijvoorbeeld ten behoeve van de kluut en/of door de

Ontwerpbeschikking

aanwezigheid van slechts lage aantallen van bepaalde vogelsoorten beperkt, waardoor deze in relatie tot de in de Westerschelde beschikbare gebieden als niet significant aan te merken zijn.

Delen van het gebied (vooral rond de haven) worden tijdens het toeristenseizoen intensief gebruikt. De verwachting is dat additioneel gebruik van het gebied geen significante effecten zal veroorzaken, omdat de foeragerende of rustende vogels thans reeds al geconfronteerd worden met deze verstoring en (zullen) uitwijken naar andere plekken, zoals ze het nu ook al doen op drukke dagen. Daar waar op (een deel van) het dijktraject zowel binnen- en buitendijkse onderhoudspaden bestaan, zal na afloop van de werkzaamheden één pad effectief worden afgesloten voor recreatieve doelen (wandelen, fietsen). Dat kan binnen- of buitendijks zijn. Op deze wijze wordt er aan een kant van de dijk een rustiger gebied voor vogels gecreëerd.

De bijdrage van de natuurwaarde van de kreukelberm die verloren gaat (habitatverlies van ca. 0,12 ha van habitatype 1130, estuaria) wordt niet als significant beschouwd. Maar omdat er vanuit de instandhoudingsdoelen een uitbreidingsopgave voor het gebied bestaat, leiden de effecten van de werkzaamheden tot een herstelopgave.

Andere kwalificerende natuurwaarden worden niet negatief beïnvloed door de voorgenomen werkzaamheden.

Cumulatieve effecten

In 2007 zullen meerdere dijkversterkingsprojecten (Van Cittershaven in het Sloehavengebied; de Melo-/Kleine en Molen-/Kruispolder oftewel Saeftinge II; Sloehavendam/ Schorerpolder en mogelijk de Buitenhavens Terneuzen) worden uitgevoerd in de Westerschelde. Gezien de onderlinge afstand tussen deze dijkverbeteringslocaties, de vaak uiteenlopende functies van de locaties voor vogels en wat bekend is over de dagelijkse pendelbewegingen van steltlopers tussen foerageergebieden en hvp's, is het niet waarschijnlijk dat grote groepen van dezelfde vogels een effect zullen ondervinden van meer dan één van deze dijkverbeteringslocaties tegelijkertijd. De verschillende activiteiten vinden vaak ruimtelijk en tijdelijk van elkaar gescheiden plaats, en vogels kunnen op andere locaties uitwijken. Indien er beschermd habitat verloren gaat, dient dit te worden hersteld.

De in het verleden uitgevoerde baggerwerkzaamheden t.b.v. de vaargeulverruiming en jaarlijks onderhoud hebben geleid tot afname van oppervlakte en kwaliteit van bepaalde habitats bijvoorbeeld van platen en slikken en een afname van kwalificerende soorten. Door het nemen van mitigerende maatregelen (vernieuwde stortstrategie, fasering, etc.) zullen significant negatieve effecten toekomstig worden voorkomen.

Concluderend worden er geen significant negatieve effecten verwacht van de dijkverbeteringswerkzaamheden in relatie met verdere menselijke activiteiten. Door de dijkverbeteringswerken kan het komen tot (tijdelijke) verstoring van vogels. Door het nemen van in vergunningen op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 voorgeschreven mitigerende maatregelen wordt de verstoring zo ver mogelijk verzacht.

Op basis van deze passende beoordeling en de op dit moment best beschikbare informatie komen wij tot de conclusie dat met het uitvoeren van de werken inclusief bovengenoemde mitigerende maatregelen de natuurlijke kenmerken van de Westerschelde niet significant zullen worden aangetast, ook niet in cumulatie met de andere projecten en plannen.

Deze conclusie geldt nadrukkelijk onder de door ons geformuleerde vergunningvoorwaarden.

9. Bespreken van de advisering en of inspraak

Hierna volgt de bespreking van de inspraakreacties, voor zover deze niet hiervoor (impliciet) aan de orde zijn geweest en dan wel hiervoor aan de inspraak volledig tegemoet is gekomen. Bij de bespreking zal, omdat hier slechts de aanvraag ter beoordeling ligt, niet worden ingegaan op reacties die voorstellen inhouden voor mogelijk te verrichten onderzoek en voorstellen voor nieuw dan wel aanvullend beleid.

PM

10. Besluit

Gelet op het voorgaande, en gezien de ter zake ingekomen adviezen, verlenen wij de door u gevraagde vergunning 19d, eerste lid, Natuurbeschermingswet 1998 voor werkzaamheden verbetering steenbekleding dijktraject Ellewoutsdijkpolder in het Natura 2000-gebied Westerschelde & Saeftinge.

Ter bescherming van de in het natuurmonument aanwezige natuurwaarden verbinden wij aan deze vergunning de volgende voorschriften:

1. Treffen van mitigerende maatregelen zoals genoemd onder 8.3.
2. Fasering van de werkzaamheden (tijdelijk en ruimtelijk) zodat altijd uitwijkmogelijkheden voor de vogels beschikbaar zijn.
3. Bij de inzet van hydraulische machines dient te worden voorkomen dat er olie lekkage plaats vindt. Mocht er desondanks toch verontreiniging plaats vinden dan dient dit naar een erkende verwerker te worden afgevoerd.

Ontwerpbeschikking

4. Vrijkomend gebiedsvreemd materiaal dient tot buiten het Natura 2000-gebied te worden afgevoerd.
5. De uitvoering van de werkzaamheden leidt tot een herstelopgave die in nader overleg met de Provincie zal worden bepaald.
6. De houder van deze vergunning is verplicht deze op eerste verzoek te tonen aan personeel van politie, de provincie Zeeland en de Algemene Inspectie Dienst.
7. Bij niet nakomen van de voorwaarden van de vergunninghouder kan deze vergunning te allen tijden ingetrokken worden of kunnen nadere voorwaarden worden gesteld.
8. De aanvang van de werkzaamheden dient te worden gemeld aan de heer C. Beekman medewerker Handhaving van de provincie Zeeland (tel: 0118-631956 of per e-mail c.beekman@zeeland.nl)

Deze vergunning is geldig tot en met 31-10-2008.

Tegen dit besluit kunt u (en dat geldt voor iedere belanghebbende) schriftelijk bezwaar maken.

Het bezwaarschrift richt u aan:

Gedeputeerde staten van Zeeland, Postbus 6001, 4330 LA Middelburg.

In uw bezwaarschrift neemt u tenminste op uw naam, uw adres, de datum, tegen welk besluit u bezwaar maakt en waarom, alsmede uw handtekening.

U moet het bezwaarschrift binnen 6 weken na de dag waarop dit besluit is bekend gemaakt indienen. Doorgaans is dat de dag na de datum van verzending (zie boven). Overschrijding van de termijn kan er toe leiden dat met uw bezwaren geen rekening meer wordt gehouden.

Indien u overweegt bezwaar te maken, wordt u desgewenst een informatiefolder toegezonden. U kunt deze aanvragen via telefoonnummer 0118-631260. U kunt deze informatie ook downloaden via www.zeeland.nl/bestuurenorganisatie/bestuur/bezwaar-enberoep.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat het bezwaar niet de werking van het besluit schorst. Op grond van art. 8.81, lid 1 van de Algemene wet bestuursrecht kan de indiener van een bezwaarschrift bij de voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State een verzoek om een voorlopige voorziening indienen, indien - gelet op de betrokken belangen - onverwijlde spoed dit vereist.

Uw verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening richt u aan:

Voorzitter van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.
Voor de behandeling van een verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten,
namens dezen,

hoofd Afdeling Landelijk Gebied en Water.